

Fornlämningar inom/kring Skräddar-Djurberga – ORSA ÅBERGA 25:4

1. L1998:6693 – Skvaltkvarn

Kvarnlämning bestående av en dammvall (4 x 3 m) med tvärgående stockar och en kvarngrund markerad av fyra hörnstenar. Lämningen ligger vid bäck vid Skräddar-Djurberga. Äldsta skriftliga belägg för kvarn i området från år 1663.

2. L1998:6695 – Fossil åkermark med röjningsrösen

Område (ca 80 x 50 m) med fossil åker, oregelbundet indelat med svaga diken och omgiven av terrasskanter. Sju röjningsrösen av varierande storlek. Redovisad på storskifteskarta från 1859 – bevarad form sedan dess.

3. L1998:6641 – Fångstgrop

Kvadratisk varggrop (2,1 x 2,1 m, 1 m djup) med kallmurade sidor och omgivande vall. Belägen i brant sluttning intill fäboden. Troligen från förindustriell fångstverksamhet.

4. L1998:6660 – Fäbodstig med hålvägskaraktär

Ca 105 m lång fäbodstig (0,4–1 m bred) från Skräddar-Djurberga mot en fossil åker. Delvis bevarad med tydlig hålvägsform. Synlig på 1800-talets kartmaterial.

5. L1998:6776 – Fäbodväg/hålväg mellan fäbodar

Klassisk hålväg (ca 20 m lång), som en gång förband fäbodarna Skräddar-Djurberga och Mellan-Djurberga. Spår efter äldre färdvägar, synlig på storskifteskarta från 1859.

6. L2000:6825 – Fäbodmiljö Skräddar-Djurberga

Ett utbrett fornlämningsområde med 12 husgrunder (varav två med synliga spisirösen), 87 röjningsrösen, och flera fossila åkrar. Byggnadsstrukturerna överensstämmer med storskifteskartan från 1859. Ristningar på byggnader visar datering till 1700–1800-tal. Området brukas delvis än idag genom bete och röjning.

Övriga kulturhistoriska lämningar inom området

Dessa klassificeras inte som fornlämningar, men har kulturhistoriskt värde:

- **L1998:6638 & L1998:6796 – Kolbottnar:** Runda anläggningar (ca 11–12 m i diameter) efter resmilor, med tydliga stybbdiken. Spår efter äldre kolningsverksamhet.
- **L1998:6659 – Kallkälla:** Oregelbunden kallkälla, ca 2 m bred med 0,5 m djup, belägen i terrängsänka nära stig.
- **L1998:6794 – Fäbodstig med hålvägskaraktär:** Delvis bevarad stigstruktur (190 m lång), avslutas i Skräddar-Djurbergas inägomark. Ej synlig på äldre kartor men av traditionell karaktär.

Kommentar och rekommendation

Fastigheten innehåller ett rikt kulturlandskap med spår från äldre jordbruk, fångst, kolning och fäboddrift. Då flera lämningar är klassade som fornlämningar enligt Kulturmiljölagen, krävs tillstånd från länsstyrelsen vid markarbeten, skogsbruk eller byggnation i anslutning till dessa. Det åligger köparen att själv informera sig och beakta skyddet i all markanvändning.